

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/146/2017
Identifikačné číslo spisu:	8714210141
Dátum vydania rozhodnutia:	21.06.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:8714210141.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu P. L., bývajúceho v P. proti žalovanému B. V., bývajúcemu v L., zastúpenému JUDr. Jurajom Lukáčom, advokátom so sídlom v Poprade, Námestie sv. Egídia č. 11/6, o zaplatenie 25 000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 21 C 292/2015, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 7. decembra 2016 sp. zn. 12 Co 65/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. januára 2016 č. k. 21 C 292/2015-71 zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania a zaviazal ho zaplatiť žalobcovi sumu 25 000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 25 000 eur od 3. septembra 2014 do zaplatenia. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 1 500 eur. V konaní bolo preukázané uzavretie Zmluvy o pôžičke dňa 13. apríla 2012 medzi žalobcom a žalovaným na sumu 25 000 eur spolu s úrokom vo výške 0,5 % mesačne do 30. apríla 2013. Žalovaný sa bránil povinnosti zaplatiť predmetnú pôžičku započítaním pohľadávky, ktorú získal titulom škody (sprenevery), avšak súd prvej inštancie mal za preukázané, že ide o spornú pohľadávku žalovaného proti žalobcovi, ktorá nie je spôsobilá na započítanie.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom zo 7. decembra 2016 č. k. 12 Co 65/2016-89 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že žalovaný nepreukázal listinnými dôkazmi, že sa jedná o reálny nárok žalovaného proti žalobcovi, ktorý vyplýva z § 179 a nasl. Zákonníka práce o všeobecnosti zodpovednosti zamestnanca za škodu. Súd prvej inštancie správne rozhodol tak, že nejde o spôsobilú pohľadávku, ktorú by bolo možné započítať, čím by došlo k zániku nároku žalobcu v súdnom konaní. Odvolací súd zároveň nevidel žiadne pochybenie v postupe okresného súdu, tak ako

uvádzal žalovaný vo svojich odvolacích námietkach a preto rozhodol tak ako je vyššie uvedené.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dňa 15. marca 2017 dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. c/ a f/ CSP a z § 421 CSP. Mal za to, že v konaní došlo k odňatiu akejkoľvek ochrany jeho práv na vyjadrenie sa k veci ústne, tak ako aj práva záverečnej reči, či práva výsluchu žalobcu. Namietal nevykonanie dôkazov súdmi nižších inštancií a neodôvodnenie tohto postupu vo svojich rozhodnutiach. Žalobca a žalovaný podľa jeho tvrdenia v skutočnosti uzatvorenou zmluvou o pôžičke simulovali iný právny úkon vyplývajúci zo zmluvy o budúcej zmluve, ktorú plánoval doložiť ako dôkaz. Bolo povinnosťou súdu prvej inštancie sa zaoberať uplatneným a predloženým započítaním, a teda súd rozhodol v rozpore s hmotným právom, pretože mu neumožnil vyjadriť sa, ani doložiť dôkazy, keďže ho nevypočul. Žalovaný zároveň žiadal odklad vykonateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. V zmysle vyššie uvedeného navrhuje, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutia zrušil a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že ho považuje za bezdôvodné a preto navrhuje žalovanému nevyhovieť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

11. Dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolaním, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 CSP) žalovaný napáda

rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie, teda rozhodnutie vo veci samej.

12. Žalovaný vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. c/ a f/ a z § 421 CSP. Nesúhlasil s vykonaným dokazovaním, namietal jeho nevypočutie a mal za to, že nesprávne právne posúdenie vzniklo práve z dôvodu jeho nemožnosti vyjadrenia sa a nemožnosti doloženia dôkazov.

13. Vzhľadom na uvedené toto dovolanie žalovaného posúdil dovolací súd podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že žalovaný nepodal dovolanie v súlade s § 420 písm. c/ CSP a ani v súlade s § 421 CSP, pretože v oboch prípadoch namieta nesprávne zistený skutkový stav. Dovolanie preto treba posúdiť podľa § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil s ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03 a IV. ÚS 252/04).

15. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

16. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

17. Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

18. Žalovaný svoje dovolanie odôvodnil nesprávne zisteným skutkovým stavom z dôvodu jeho nevypočutia a nevykonania dôkazov. V zmysle uvedených námietok dovolateľa dovolací súd poznamenáva, že už v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu do 30. júna 2016 sa vyskytovali námietky dovolateľov týkajúce sa nedostatkov v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, prípadne nesprávnosti hodnotenia výsledkov dokazovania. Najvyšší súd vo vzťahu k takýmto námietkam dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (porovnaj judikáty R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky).

republiky sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

19. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu postup súdov zodpovedal zákonu. Dovolateľovi žiadna ujma formálna a ani materiálna na jeho procesných právach nebola spôsobená. Súd prvej inštancie mu vytvoril náležitú možnosť realizovať jeho procesné oprávnenia. Zo spisu vyplýva, že predvolanie na pojednávanie konané dňa 12. januára 2016 mal žalovaný riadne a včas doručené; svoju neprítomnosť na pojednávaní však neospravedlnil, preto okresný súd pojednával aj v jeho neprítomnosti. V rámci tohto pojednávania súd prvej inštancie vyhlásil dokazovanie za skončené, poučil žalobcu o práve zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci, na čo bol potom súdom prvej inštancie vyhlásený rozsudok. To, že žalovaný svoje procesné právo nevyužil, nemožno považovať za porušenie práva na spravodlivý súdny proces. Pokiaľ odvolací súd vzhľadom na nezmenené skutkové okolnosti a koncentráciu dokazovania dospel k záveru, že v odvolacom konaní nie je potrebné doplniť dokazovanie ani jeho procesný postup nebolo možné považovať z tohto hľadiska za nezodpovedajúci zákonu. Procesný postup súdov súladný so zákonom (právnou úpravou účinnou v čase konania na prvoinštančnom a odvolacom súde) nemohol založiť vadu zmätočnosti, ktorá by bola relevantná z hľadiska § 420 písm. f/ CSP.

20. Pokiaľ žalovaný namietal nedostatky v odôvodnení rozhodnutí súdov nižších inštancií, dovolací súd poukazuje na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., pričom obsah spisu nedáva žiadny dôvod pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Podľa právneho názoru vec prejednávajúceho senátu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného a nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

21. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovaného nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné. Najvyšší súd preto jeho dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

22. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.